

Gymnázium a SOŠZE Vyškov

Sach

Červen
2016

... léto čeká

Léto čeká

Milí čtenáři Šachu,

pomalů, ale jistě se blíží konec školního roku. Čas plyne jako voda, vždyť tomu není tak dávno, co jsme stáli na jeho začátku. Začátek přináší nové naděje, nová očekávání, a tak mnozí z nás si dáváme odvážná předsevzetí, že se budeme více učit, zlepšíme si prospěch. Někdo na sobě zapracoval, a tak se mu jeho přání splnila, jiný se nepřekonal, takže má šanci příště. Někteří se snažili, ale výsledek byl stejný. Myslím si, že i to může být úspěch, protože dotyčný ví, že udělal vše, co bylo v jeho silách.

Prázdniny klepou na dveře. Mnozí půjdete na brigádu, abyste posílili studentské peněženky, budete cestovat, sportovat, odpočívat. Buďte na sebe opatrní, abyste se po prázdninách všichni vrátili do svých školních lavic zdraví, šťastní a odpočatí. Užijte si jich naplno, abyste jednou měli na co vzpomínat.

Přejeme vám všem krásné prázdniny.

Redakce

Na čísle se podíleli:

Jaroslav Horáček, 6. XB

Veronika Lusková, 6. XB

Michaela Bergerová, 8. OA

Marika Kovárová, 8. OB

Věra Kubaláková

Zajímají mě tajemné exoplanety

Martin Orság (6. XB) je výborný student, dobrý kamarád, jehož zajímá astronomie. Každoročně se účastní Astronomické olympiády.

Martine, kdy ses začal zajímat o astronomii?

Už od 3. třídy. Fascinovala mě noční obloha a fotografie mlhovin, galaxií, planet a Slunce. Chtěl jsem se o tom dozvědět víc. Každá nová kniha k tomuto tématu mi udělala radost. Začal jsem odebírat časopisy Vesmír a Astropis. Bavilo mě zkoumat oblohu v programu Stellarium, později jsem chodil na přednášky, například na hvězdárně v Brně nebo v zooparku ve Vyškově. Rodiče mi koupili velký Newtonův dalekohled.

Které téma v astronomii tě nejvíce zajímá? Proč?

Zajímají mě planety a exoplanety, především jaké na nich panují podmínky a velmi zajímavá je možnost mimozemského života. Exoplanety, což jsou planety obíhající kolem jiných hvězd než Slunce, jsou velmi tajemné a zatím o nich astronomové moc nevědí. Je jich známo přes tisíc a některé z nich mohou být obyvatelné. Zajímají mě i další témata – hvězdy, Velký třesk, galaxie, černé díry a vývoj vesmíru.

Kterých soutěží ses zúčastnil?

Rád se účastním přírodovědných, hlavně fyzikálních a matematických soutěží. Letos to byly například Logická olympiáda, Bobřík informatiky, Přírodovědný klokan, Zeměpisná olympiáda, Fyzikální olympiáda, Astronomická olympiáda a Matematický klokan. Super jsou týmové soutěže, byl jsem členem týmu na Fyziklání v Praze a na matematickém Náboji v Opavě, online jsme soutěžili v Internetové matematické olympiádě a v soutěži PurpleComet Math Meet.

Co považuješ za svůj největší úspěch?

Největší radost mám z bronzové medaile z Mezinárodní astronomické olympiády v Litvě v roce 2013. Ale letos se mi podařilo získat 1. místo v ČR hned v několika soutěžích, a to se radost násobí – Bobřík informatiky, FYKOSí Fyziklání a 3. místo v Přírodovědném klokanu.

Co tě čeká letos?

Zvítězil jsem na celorepublikovém soustředění Astronomické olympiády, proto se v říjnu zúčastním Mezinárodní astronomické olympiády v Bulharsku. Těším se, že potkám mladé astronomy z různých koutů světa, doufám, že nám bude přát počasí na pozorování. Čeká mě i práce na SOČce na téma Sorpce a desorpce radionuklidů. Astronomičtější téma PŘF MU nenabízela. Koncem června mám v plánu T-exkurzi o nanotechnologiích.

Jaký je tvůj astronomický sen?

Objevit mimozemský život.

Blíží se prázdniny. Jaké máš plány?

Prázdninové noci přímo lákají k pozorování oblohy dalekohledem. Rád také relaxuji s knížkou na zahradě a chodím na koupaliště, občas si zajezdím na kole po okolí. Jedna z cen v ústředním kole AO bylo švihadlo, prý abychom pořád neseděli nad učením, takže budu skákat. Dva týdny strávím

u moře v Turecku s rodiči, podíváme se i po Česku. Mám ale limit jeden hrad ročně, spíš mě láká příroda. Někdy čas musím věnovat práci v laboratoři PŘF a přípravě na Mezinárodní astronomickou olympiádu.

Děkujeme Martinovi za zajímavý, vyčerpávající rozhovor. Přejeme mu co nejlepší umístění v Bulharsku, hodně sil při zpracovávání náročného tématu SOČ a krásné prázdniny.

A kdyby bylo potřeba pro ty, co nevědí, jak probíhá astronomická olympiáda. Posuďte sami, jde o velmi náročnou soutěž.

Školní kolo se řeší s pomocí internetu a odborné literatury. Následuje korespondenční krajské kolo, které obsahuje složité astronomické úkoly včetně pozorování. Trvá dva měsíce. Nejlepší řešitelé z celé ČR postoupí do ústředního kola. Ústřední kolo, zde se soutěžící zabývají analýzou dat a výpočtů vzdáleností, teploty, pohybu a hvězdných velikostí hvězd a planet. Také se na všech kolech testují znalosti objektů na obloze. Úspěšní řešitelé ústředního kola pokračují na čtyřdenní soutěžní soustředění, kde se dozví více o speciální teorii relativity, optice, astrofyzice a sférické astronomii. Výsledky série testů určí, kdo pojede na Mezinárodní astronomickou olympiádu, kde se utkají nejlepší astronomové ve věku 14-18 let z celého světa. Během sedmi soutěžních dní řeší teoretické problémy, analyzují data z pozorování, a když je jasno, pozorují dalekohledem zadané objekty.

Jaroslav Horáček

Žvýkačky se nelepí pod lavice

Naše škola je krásná secesní budova. Vejdeme-li dovnitř, přivítají nás vkusně vyzdobené chodby výtvarnými pracemi našich žáků. Vzdávám hold našim učitelům výtvarné výchovy a jejich šikovným studentům. Jejich práce jsou originální a mají duši, dětskou duši, proto jsou jedinečné, osobité. Naše chodby, třídy, WC jsou čisté, každodenně uklizené. Pro studenty samozřejmost. Vždyť máme uklízečky, je to jejich práce, brblají studenti. Ale tato sisyfovská práce se musí dělat s láskou. Přiznejme si, kdo z nás by vydržel pracovat stále dokola bez trvalého výsledku. A mezi takové uklízečky patří paní Růženka Simonidesová. Protože na naší škole pracuje už hodně dlouho, položili jsme jí několik otázek.

Paní Růženko, jak dlouho už pracujete na gymnáziu?

Příští rok to bude 25 let. Školu znám jako své boty, protože jsme zde bydleli. Můj otec Karel Pospíšil tu pracoval jako školník, matka jako školnice a uklízečka, já jsem jí často s úklidem pomáhala jako čtrnáctiletá holka. Ke škole mám tedy osobní vztah.

(poznámka redakce: Pan Pospíšil byl opravdu Pan školník, který opravil nemožné, uměl kde co. Pro svoji zručnost a veselou povahu byl oblíbený mezi profesory i studenty. I když je v důchodu, často do školy i se svým pejskem zaběhne. Na třídních srazích na něho absolventi často vzpomínají veselými historkami.)

Mění se žáci nepořádníci k lepším?

Bohužel, i když nechci být brbl a pesimista, myslím si, že je to horší. Ale přezouvání žáků se zlepšilo.

Co nejčastěji žáci zapomínají ve třídě?

Klíče, mobilní telefony, učebnice, sešity, oblečení.

Co vzkážete studentům?

Vím, že jste inteligentní mladí lidé, proto vám připomínám, že žvýkačky se nelepí na lavice a židle, nejde to snadno odstranit. Určitě to doma neděláte. Kelímky od kávy, plastové láhve patří do koše. V třídění odpadu patříme k nejlepším, přesto někteří z vás to kazí. Prosím, židle po skončeném vyučování zvedněte. Já ráda vytřu chodby a třídy i WC, vyleštím lavice, umyji okna a další práce. Přeji vám dlouhé a zajímavé prázdniny.

Jak strávíte zaslouženou dovolenou?

Už se těším na koupání v Morkovicích, práci na zahrádce, odpočinek s knížkou a oblíbenou hudbou. Budu chodit na masáže, abych byla opět fit. Prostě relaxovat, odpočívat a být se svou rodinou, kterou mám ráda.

Děkuji paní Růžence za rozhovor, přeji jí, aby načerpala hodně fyzických a duševních sil, aby vydržela na škole pracovat aspoň dalších 20 let.

Jaroslav Horáček

Také trpíte touto nemocí?

Prokrastinace. Pro spoustu lidí slovo tak neznámé, a zároveň téma všem tak blízké. Ač to tak na první pohled vypadá, nijak to nesouvisí s kastrací. Prokrastinace je něco, čeho se možná právě teď dopouštíte. Co to je?

Jestliže prokrastinujete, tak odkládáte své povinnosti na zítra. A zítra na pozítří. A pozítří na příští týden. Že jste si něco takového řekli zrovna včera? Do jisté míry touto globální chorobou trpí každý z nás. A v určitých obdobích je to znát čím dál tím víc.

Nemoc nejčastěji udeří plnou silou v období zkoušek, maturit a jiných (nejen) školních povinností. Bohužel, podle slov studentů, se jí nikdo nemůže bránit. A musím jim dát za pravdu. Abych mohla napsat tento článek, musela jsem nejprve sama okusit pocit absolutní prokrastinace, a skutečně to není nic lehkého. To neustálé odkládání úkolů ve mně vzbuzovalo nepříjemný pocit. Jak se asi musí cítit maturanti, kteří se řídí tím, že na vše mají dost času, dnešek není poslední den a nakonec se probudí v pondělí ráno se zděšením, protože vlastně najednou uběhlo několik let, dnes maturují a zatím stihli přečíst jen Slabikář. To by určitě nikdo z vás nechtěl zažít. Samozřejmě to ale není výsada všech, existují i pilní maturanti, kteří začnou s učením v neděli.

Ovšem ne vždy jde o prokrastinování. Existuje ještě jedna mírnější podoba této choroby – lenost. Příznaky jsou v podstatě podobné – místo práce, kterou jste měli udělat už včera, mnohem raději civíte na zeď, a to klidně i několik hodin... Dá se to léčit?

Vy jste sami sobě jak chorobou, tak lékem. Tím může být silná vůle, přesvědčení. Každý to může nazývat různě. Nejdůležitější je chtít. Ale kdo by se v dnešní době chtěl vzdávat takového, téměř bohémského, způsobu života? Koneckonců, když nejde o život.

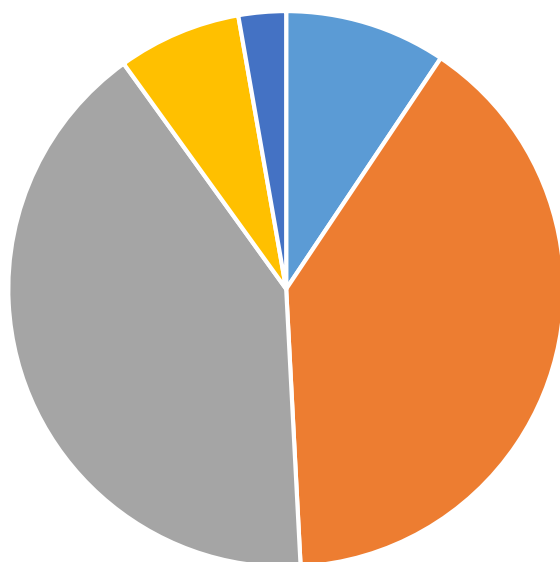
Převzato: Géčko, školní občasník Gymnázia Mimoň, www.gymi.cz

PROKRASTINACE
OBRÁZEK NAJDU POZDĚJI

Jíš zdravě?

Na tuto jednoduchou otázku v naší anketě odpovědělo 182 respondentů.

- *Ano, snažím se jíst co nejzdravěji*
- *Ano, ale jen občas si dopřeju nezdravé jídlo*
- *Snažím se, ale někdy to nemohu ovlivnit*
- *Ne, jím nezdravá jídla*
- *Ne, přejídám se*

Z ankety jasně vyplývá, že většina studentů, která odpověděla, se stravuje nebo se alespoň snaží stravovat zdravě.

Redakce

Rok z pohledu jedné sextánky

Zatímco píšu tyto řádky, samotnou mě zajímá, kam na konci své procházky vzpomínkami dospěji. Jediné, co nyní vím, je to, že chci shrnout letošní rok strávený na této škole. A přestože jsem si naprosto vědoma toho, že ve zdech této budovy prudil život již dávno předtím, než jsem poprvé spatřila denní světlo, a bude nadále proudit i po mém posledním výdechu, stále pokládám svůj příběh v tomto obrovském koloběhu života za důležitý.

Jelikož žilami chodeb proudím už šestým rokem, ledacos jsem už v tomto víceletém oběhu zažila – od výletů až po okraj naplněných akcí a adrenalinem, na které se moc hezky vzpomíná, přes přírodovědná a zeměpisná praktika, až po zjištění, že se udržím na lyžích déle než na pár sekund – alespoň občas – na což se tu a tam ne tak úplně hezky vzpomíná. Ale letos, letos mě čekala výzva, před kterou zadrkotá zuby nejen jeden prvák: taneční.

Jistě že jsem se bála, stejně jako všichni ostatní – musím přece držet basu s ročníkem. I když jsem byla staršími odrostlíky opakovaně ujišťována, že jde o jedno z nejkrásnějších období na škole, které neobnáší žádnou fyzickou ani psychickou újmu, bála jsem se vesele dál. A než jsem se nadála a přestala se bát, přišlo nepříjemné zjištění: taneční se chýlily ke konci. Nu což, každý si tím musíme projít sám – počáteční strach; kradmé pohledy po sále na všechno a všechny kolem; půlhodinové zahajovací proslovy, které až na slova „Pánové, zadejte si dámy k tanci“ vlastně vůbec nevnímáte a jen tiše drkotáte zuby; první šlápnutí na nohu a konečně závěrečné plesy, na kterých je větší zábava, než byste mnohdy čekali. Za ty měsíce jsem se protančila k vědomí, že mě tohle všechno vlastně hrozitánsky baví, k mnoha bolestivým cestám domů v mých krásných černých lodičkách, a v úplném závěru i k lásce. Takže pokud vás někdo (nebo vy sami) bude strašit děsivými scénáři na téma „Taneční“, nevěřte mu! „Kdybych mohla, hned bych si je zopakovala,“ dovolím si citovat slova své letos odmaturované kamarádky.

Dalším tématem, které mě teď napadá, je učivo. Toto hromadné podstatné jméno zcela jednoznačně dělá čest svému druhu – je ho hromada. Při přechodu z nižšího na vyšší gymnázium jsem zaznamenala výraznou, do mozkových buněk bijící změnu – méně úkolů, více učení. Za ten rok už jsem to své hlavě stihla jakžtakž vysvětlit, přestože doteď se jí tu a tam nechce vstřebávat blahodárny proud vědění, což se pro změnu snaží dát najevo mně. Každopádně, teď už ji mohu konečně potěšit – dvouměsíční dovolená by měla stačit.

Letošní rok mi přinesl i spoustu nových zjištění a poznatků: a) maturita mě bude od tohoto dne provázet vždy a všude, včetně nočních můr – dokud jí ovšem v oktávě neukážu, kdo tady bude koho pronásledovat b) restaurace je obnova přednapoleonských hranic Francie po revoluci v r. 1848, nikoli stravovací podnik c) odpověď na základní otázku života, vesmíru a vůbec všeho je 42 d) není zdraví bezpečné opouštět prostory školy za vědomí, že vaši spolužáci absolvují po vyučování jízdy v autoškolě.

Čím staršími se studenti stávají, tím více je jim škola proti srsti. Nepopírám, že jsem jedním z těchto žáků, to bych lhala sobě, zvyklostem studentstva a vůbec zákonům přírody. Avšak škola není jen o učení, chatování a pletení si lavice s polštářem – je i o přátelství, o akčnosti, o smíchu. Nebýt školy, nepoznala bych spoustu opravdu důležitých lidí, kteří hrají v mém životě významné role. I když bych to možná ještě před několika lety neřekla, vděčím gymnáziu za mnoho.

Je jen na nás, jaké si na střední vytvoříme vzpomínky. Já bych chtěla poděkovat za ty, které mé osobě do letošního roku poskytla. A vlastně i za ty, které mi ještě poskytně.

Veronika Lusková

Primáni mají první rok studia za sebou

Každý rok mají školy nové žáky, kteří si zvykají na novou školu, učitele, spolužáky. Škola si zase zvyká na nové tváře. Jak hodnotí svoje rozhodnutí studovat na našem gymnáziu primáni?

Bylo to správné rozhodnutí?!

„Já jsem ráda, že jsem šla na gymnázium, a ani bych svoje rozhodnutí nevzala zpět. Celkově jsem si myslela, že učení na gymplu bude těžší, podle toho, jak všichni říkají. Učitelé jsou tady milí, snaží se nám pomáhat. Jsem zvědavá, jaké to bude dalších 7 let.“ **Hana Doleželová**

„V tomto školním roce bylo pro mě nejtěžší si zvyknout, že nestačí v hodinách dávat pozor, ale že se musím učit i doma. Určitě nelituji, že jsem na gymnáziu.“ **Matěj Bébar**

„Mezi spolužáky jsem si našel nové opravdové kamarády. Můj nejoblíbenější předmět je fyzika a tělocvik. Na ZŠ už se nechci vrátit. Líbí se mi tady.“ **Adam Stloukal**

„Ano, bylo to správné rozhodnutí. Na mojí staré škole jsem si nerozuměla se spolužáky. Chtěla jsem do třídy s normálními a inteligentními spolužáky. A v té jsem teď, šťastná a spokojená. A odtud bych už neodešla.“ **E.Kotlánová**

Z dvaceti sedmi žáků všichni odpověděli, že se jim první rok studia na gymnáziu líbil, našli nové kamarády, vstřícné učitele, zajímavé akce. Nikdo by se nechtěl vrátit na základní školu.

Co se vám ve škole líbí? Co byste chtěli změnit?

„Úžasné praktikum. Trošku mě mrzí, že tady nejsou pěvecké soutěže, ale na druhou stranu je tu hodně sportovních soutěží, což je super. S učiteli jsem spokojená, dokážou učivo dobře vysvětlit a je s nimi legrace.“ **A. Halasová**

„S třídou je vždy sranda a je to jedno, jestli jsme ve škole nebo na výletě. Paní učitelka umí vymyslet prima akce, například divadelní představení Ostrov pokladů, kam s námi mohli jet i rodiče. Všichni jsme si to užili s úsměvem na tváři.“ **I.Zemanová**

„Zatím se mi nejvíce líbila akce Běháme srdcem, kde jsme běhali a přispívali na dobrou věc, pro onkologicky nemocné děti.“ **Iveta Doleželová**

Nejoblíbenější akce: praktikum, Běháme srdcem, divadelní představení Ostrov pokladů, muzikál v Městském divadle v Brně, kterého se zúčastnilo 26 studentů a 22 rodinných příslušníků, pro zájem ze strany rodičů bude v sekundě společné vánoční představení Louskáček.

Co vám vadí?

Příliš krátké přestávky, dlouhé fronty ve školní jídelně, zlepšit obědy, příliš mnoho písemek v jednom týdnu, někomu dlouhodobé úkoly.

Věra Kubaláková

Čtenářská dílna:**Ukázky z naší práce:**

Vyškov, února 2016

Vážený Prométhee,

Děkuji Ti za to, že ses ujal lidí sám a nás naučil svým věd, umění a řemeslům a učil jsi nás rozdělávat oheň.

Mám na Tebe pár otázek. Věděl jsi, že se Zeus pokoušel, že jsi vyměnil oběti? Musel jsi mít velkou odvahu, že jsi ukradl oheň z Diaova chrámu? Věděl jsi, že Ti za to Zeus potrestá? Určitě jsi nečekal, že Ti za to přiková na skálu Kavkazu. Věděl jsi, že Ti zachránil Herakles? Musel jsi sáhnout k epimetheus podlehnout darům od bohů.

Děkuji Ti, že ses za nás obětoval. Musel jsi vydržet strašně srasku a usípení, když jsi byl přivázan na Kavkazu. Každý den za Tebou létal orel a pojídal Ti játra. Určitě jsi byl rád, když se zachránil Herakles.

S pozdravem Martin

Výškov 27. ledna 2016

Milý Achille,

Knížku 'Staré řecké báje a pověsti' jsem čelka popravě. Ihned jak jsem začala číst Trojskou válku, tak jsi mě zaujal. Achilles, do jména mi napřed nic neříkalo, ale pak mě začala bít achilovka a mělov jsem jasně.

Když jsi byl malý, tak Ti Troje matka koupala v proudě podivné řeky Pheg. Byl jsi skoro nesmrtelný a myslím, že jsi byl i trochu namyšlený, ale nevim, nemala jsem Ti osobně. Byl jsi ještě i hodně odvážný, že se Ti Trojane báli, ale Pheg to určitě posílilo. Trojská válka byla dlouhá, a tak i Ty už jsi byl starší, ale na Troji síla a odvaha to nebylo snáhl. Než ses však pustil do války proti Troji, měl sis nejdříve zjistit, proč do té války vlastně jdeš. Kdyžs to věděl, tak bys mohl přeměnit Menelova, aby nabídl jen Parida a ne celou Troju. Proč jsi to nepřemýšlel, aby Troju nechal být. Já bych určitě jednala jinak. Ale dost vyčetel, můžu se Ti na něcozeptat? Šed' jsi nesmrtelný, jak se Ti říká? Mě by to asi nebylo. J. Když bych byla sice starší, ale i tak. Páda jsem tento dopis věnovala Tobě.

Ahoj

Anička

Ve Výškově 27. ledna. 2016

Milý Baďala,

čel jsem Tvůj příběh a velice se mi líbil. Moje mě zaujal, protože byl velmi namyšlený a také poněkud. Jsi velmi namyšlený a jsi velice chytrý a šikovný. Vybudoval jsi spoustu chrámů a vytvořil spoustu soch, byl jsi nejlepší stavitel a sochařem.

Když jsi mě slavnal, jak ses zachoval k Patrovi, který byl také velmi talentovaný a měl spoustu nápadů, které pomáhaly lidem. Byl jsi příliš hrdý a nemohl jsi jeho vnímavější slova. Proč jsi provedl tak hrůzný skutek a zabil jsi Patra? Musel jsi opustit svou milovanou ženu. To byl pro Tebe trist stejně jako smrt Tvého syna. Možná bych Tyhož zkusil dodržet Tvé rady, tak by nemusel zemřít, ale bohové to tak asi chtějí. Z Tvého příběhu si беру ponaučení, že sláva a nemám se něčím pochová prací a také je dobré dodržet rady starších a zkušenějších.

Martin

Malířka, která nikdy neviděla své obrazy

Štětec tančil po plátně zkušeně jako baletka Národního divadla na derniéře a divoce představitelka Carmen v opeře od Georgese Bizeta. Barvy se míchaly do sebe a vyplňovaly každé bílé místo na hladkém plátně. Violetin soustředěný výraz patřil pouze dílu vznikajícímu před jejíma očima. Za pár hodin už dokončí hyperrealistický obraz mladší sestry, domácí úkol do školy. Violeta byla studentkou střední umělecké školy v oboru malířství a její okolí by řeklo, že nikdo na tu školu nepatřil víc než právě ona. Základní škola pro ni byla peklo, nedokázala se soustředit na nic jiného než na kreslení a místo poznámek do biologie, chemie či zeměpisu její sešit plnily různé skici a nákresy. Jednou v hodině dějepisu, když jim učitel vyprávěl o Marii Antoinettě, její zálibě v přepychu, luxurním životě a následném skonu pomocí gilotiny, Violeta opět kreslila. Rozhodla se, že tentokrát do svého sešitu zvěční právě Marii Antoinettu, ale nezachytí ji jako zlomenou ženu kráčející na popraviště, nenáviděnou celou Paříží, která na ni z plných plic křičí, dožadující se co nejrychlejšího setnutí její hlavy. Vyobrazila Marii Antoinettu tak, jak si ji sama ráda představovala – krásnou a silnou ženu obklopenou pompézností jejího sídla ve Versailles, nestarajíc se o blaho svého lidu, spíše však o oslnivost svého účesu. Když však později podobnou kresbu použila jako odpověď při písemce, učitel sice označil její výtvar za impozantní, ale neubránil se dát jí nedostatečnou. A tak to šlo skoro ve všech předmětech až do konce základní školy. S nástupem na střední si začala každý den v nové škole užívat, většinu domácích úloh dělala s chutí, a když jí zrovna zadaná úloha nesedla, brala ji jako osobní výzvu. Stát se malířkou byl její velký sen a v podstatě se nevěnovala ničemu jinému. Po škole často vysedávala v kavárnách a zabývala se kreslením portrétů lidí, které považovala za zajímavé. Jednou si vybrala ženu, která celou dobu nervózně hovořila na telefonu a Violeta si představovala, že vede hovor se svou nadřízenou, která není spokojená s její prací. Jindy zase kreslila dívku jen o něco starší, než byla ona sama, zamilovaně hledící do telefonu. Ráda také čtala portréty větších skupin lidí, přátel, kteří se v kavárně sešli po delší době a pořád se něčemu smáli. Patřila k nejlepším studentkám na škole a spolužáci jí slibovali zářnou budoucnost.

Když byla Violeta hotová s hyperrealistickým obrazem své mladší sestry, po čele se jí řinuly kapičky potu. Cítila se velmi unaveně, dělalo se jí mdlo a měla mžitky před očima. Rychle nahmatala svůj pomocný kufřík s dávkami inzulinu. Nachystala si jehlu a opatrně si ji zapíchla do břicha. Hned pocítila úlevu. Sice musela chvíli počkat, až se jí inzulin pořádně dostane do krevního oběhu, ale věděla, že teď už se jí udělá lépe. Violeta trpěla cukrovkou už od základní školy. Její stav byl stabilní, ale věděla, že to tak nemusí být napořád. Vážila si proto každé maličkosti, dělala jí radost vůně ranní kávy, padání prvních podzimních listů nebo úsměv její mladší sestry Laury. A pokaždé, když vzala do ruky štětec, tužku nebo uhel, byla vděčná, že může nakreslit další obraz. Cukrovka jí v zásadě život nijak nekomplikovala, byla to normální teenagerka s normálními problémy. Jakmile začala cítit účinek inzulinu, zklidnila se a podívala se na hodiny. Panebože, musí si jít lehnout, vždyť kreslila do dvou hodin do rána. Rychle si rozpustila vlasy, převlékla se do trička s potiskem skupiny Guns N' Roses a teplákových kraťásků a zhasla lampičku.

Ráno se však o moc lépe necítila. Bylo jí šíleně mdlo a mžitky před očima byly stále silnější. Matka ji ten den nechala doma, věděla, že cukrovka s sebou přináší občasné komplikace, a navíc věděla, že Violeta by do školy šla moc ráda, kdyby to bylo na ní. Ani další dny však nepřicházela úleva a třetí den už Violetina matka dostávala o svou dceru opravdový strach. Violeta si stěžovala na bolest očí a tvrdila, že se cítí, jako by měla před očima šedý film a všechno před ní bylo zakalené. Když přijely na pohotovost a Violeta vylíčila všem svůj zdravotní stav, ani jeden z přítomných doktorů se netvářil nadšeně. Tvrdili, že udělají sérii testů a nechají si ji v nemocnici na pozorování, kdyby přišly nějaké komplikace. Violetina

matka zůstala v nemocnici s ní a Lauru ten den hlídala babička. Otce neměli. Odešel, když bylo Violetě šest, a Violetina matka byla přesvědčená, že tuto událost Violeta promítá i do své tvorby. Sama Violeta však nebyla ochotná to přiznat a navenek se zdálo, že je se ztrátou otce smířená. Měla na něj pár vzpomínek, ale byly asi tak rozmazané jako její nynější vidění. Cukrovku zdědila právě po otci, a když se narodila, byli oba šťastní, že jí Violeta netrpí. O pět let později se narodila Laura, na kterou se tato nemoc taky nepřenesla a Violetina matka nemohla být šťastnější. To ale netušila, že o rok později ji její manžel opustí a za další dva roky se u Violety projeví první příznaky cukrovky. Byly to těžké časy, ale poslední dobou měla pocit, že se všechno dalo zase do pořádku. Tak trochu z Violetina stavu vinila jejího otce, i když věděla, že v době, kdy se Violeta narodila, o ni měl stejnou starost jako ona a nikdy by nechtěl, aby Violeta nesla takové břímě. Nikdy se nedozvěděla, co se s ním stalo, kam šel a proč. Napsal jediný omluvný dopis a občas poslal nějaké peníze. Violetina matka po něm ani nijak zvlášť nepátrala, nechtěla se ještě víc pitvat v té obrovské díře v srdci, kterou jí její manžel udělal. Navíc musela sama vychovávat šestiletou Violetu a teprve roční Lauru. Po celonoční bdělosti u Violetina nemocničního lůžka si nakonec k ránu konečně na chvíli zdřímla.

Po třech dnech v nemocnici se Violetin stav rapidně zhoršil. Rozpoznávala už pouze stíny a siluety, pokud ji někdo do nemocnice přišel navštívit a předem se nepředstavil, většinou nepoznala, o koho jde. Doktoři byli nuceni říct Violetině matce krutou pravdu. Jejich dcera se blíží k trvalé slepotě a tento stav je bohužel nevratný. Vlivem cukrovky se jí v očích ucpaly cévičky, které měly za úkol prokrvovat oční sítnici, což je vrstva oka, která zajišťuje vidění. Jelikož se sítnice dostatečně neprokrvuje, Violeta postupně ztrácí schopnost vidění. Také jí sdělili, že cukrovka bohužel patří v současné době k nejčastější příčině nově vzniklé slepoty u lidí v produktivním věku, po této informaci se však Violetina matka zhroutila a propukla v nezastavitelný a hysterický pláč. Doktoři se ji snažili utěšit řečmi o tom, že i slepí lidé jsou schopni vést plnohodnotný život a že pojišťovna plně hradí kurzy Braillova písma i terapeutická sezení. Upozornili ji na to, že musí teď být pro Violetu oporou a obě musí být silné. Čekají je ale těžké časy, na které je třeba se připravit.

Violeta nesla zprávu o svém zdravotním stavu velmi těžce. Matce to nedala najevo, vlastně to byla ona, co ji ještě z nemocničního lůžka ujišťovala, že všechno bude dobré. I když její obličej neviděla, věděla, že má zase ten zlomený výraz v obličeji, stejně jako v době, kdy jí bylo šest let a její otec si jednoho dne sbalil všechny věci a odešel. Violeta se snažila být statečná, ale uvnitř se jí rozpadal celý svět. Jak teď asi bude malovat? Vždyť neuvidí ani plátno, natož objekt, který by na něm chtěla zvěčnit. Její život se ze dne na den proměnil v prázdno. Najednou si uvědomila, že bez malování nemá pro co žít. Samozřejmě, pořád tu musí být pro svoji matku a pro Lauru, ale právě přišla o svůj největší sen. Pro malířství se narodila a nedokázala si představit život bez bloků plných náčrtků a bez tašek plných různých druhů tužek, barev a štětců.

Nejhorší to bylo po probuzení. Violeta otevřela oči s nadějí, že se probudí ve své posteli, otočí hlavu doleva směrem k oknu ve svém pokoji a bude vyhlížet ptačí hnízda, která se vždycky na jaře tvoří ve stromech před jejich domem. Místo toho se ale probudila na nemocničním lůžku a po otevření očí neviděla nic. Prázdno. Jediné pozitivum bylo, že slíbili, že ji zanedlouho pustí domů. Laura se na její návrat z nemocnice neskutečně těšila a obě s matkou předělávaly dům, aby ho co nejvíc přizpůsobily Violetině novému postižení. Ze začátku to bylo neuvěřitelně těžké, Violeta nedokázala sama ani sejít ze schodů, udělat si snídani, jít do školy. Celé dny proležela v posteli a přemýšlela o tom, že vlastně celý svůj dosavadní život ztratila. Kdyby věděla, že před pár týdny naposledy uvidí svoji sestru, svoji matku, svoje obrazy, věnovala by jim větší pozornost. Nemohla uvěřit tomu, že jejich tváře si může promítat už jen ve své hlavě. Co se ale týče výuky Braillova písma, Violeta snad poprvé v životě soustředila veškerou svou pozornost k učení. Nedělala nic jiného, než že se zkoušela co nejvíce adaptovat zpět mezi normální lidi. Zkoušela poznávat lidi podle vůně jejich parfému, podle jejich hlasu. Naučila se rozpoznat, kdo jde vedle ní pouze podle rytmu jeho chůze. Pořád však byla přesvědčená, že i když překonala hlavní překážky světa nevidomých, na svůj sen o malířství už nikdy nebude schopná dosáhnout.

Po pár měsících si ji učitelka po hodině výtvarného umění zavolala s dotazem, jak plánuje svoji další kariéru. Portréty už evidentně nebude schopná kreslit, a tak by se s ní ráda poradila o dalším směru její kariéry. Violeta se zarazila, neměla ani potuchy, že s ní ještě někdo jako s malířkou vůbec počítá. Myslela si, že bude muset přestoupit na jinou školu, nebo ze školy úplně odejít a najít si nějaké zaměstnání, které by mohla se svým postižením vykonávat. Paní profesorka Melaniová však nepatřila mezi ty, kteří by ji odepsali. Její tvorbě fandila už od jejích přijímacích zkoušek a věřila, že něco jako ztráta zraku nemůže Violetě zabránit v její kreativě. „Jenže co mám kreslit? Nemůžu použít žádnou předlohu ani model. Nevidím na barvy, štětce ani plátno. Dokonce ani nevidím výsledek mého snažení,“ odporovala Violeta. „Přece nemusíš kreslit jen to, co vidíš, Viol. Zkus se zahledět spíše do sebe a nakreslit to, co vidíš tam.“ Violeta si nebyla jistá, zda chápe, co tím paní profesorka Melaniová myslí, ale rozhodla se, že svůj sen ještě nevzdá. Ten den došla domů a trochu nemotorně a velmi zpomaleně si nachystala všechny věci, které dříve používala k tvorbě svých domácích úkolů. Vzala do ruky první štětec, který nahmatala, a namočila jej do první barvy, kterou vymáčkla na paletu. Zanedlouho se už cítila alespoň trochu jako dřív. Nemalovala to, co viděla, ale malovala to, co cítila. Štětec tentokrát neplnil práci precizního pomocníka, jako spíše rozhýřené cikánské tanečnice, která se kroutí v rytmu hudby a na nic jiného nemyslí. Přinášelo jí to neuvěřitelný duševní klid, cítila se jako předtím a měla pocit, jako by byl vesmír opět v rovnováze. Když měla pocit, že skončila, odložila štětec, utřela si čelo a dělala, že si prohlíží své dílo. Sice ho neviděla, ale stejně měla pocit, jako by viděla jeho každíčký detail. Představovala si každý svůj tah štětcem a z toho sestavovala obraz o svém novém uměleckém díle.

Profesorka Melaniová byla nadšená. A ne jenom ona. Violetiny obrazy se staly velmi populárními a kritiky uznávanými díly. Každý její obraz se prodal za poměrně slušnou částku a v příštím roce ji čekala první vlastní výstava ve velmi prestižní a uznávané galerii. Violeta měla ze svého úspěchu velkou radost a těšilo ji, že i když ona své obrazy vidět nemůže, ostatním přináší pohled na ně radost a chtějí, aby visel právě v jejich obýváku. Každý den myslela na to, čím vším si musela projít a co všechno musela ztratit, aby získala to, co má teď. Ale byla také neskutečně vděčná, že to tenkrát nevzdala a opět začala malovat. Věděla, že kdyby od svého snu upustila, sice by dále existovala, ale přestala by žít.

Michaela Bergerová

Nebezpečné sny

Černá.

Bílá.

Černá, bílá, černá, bílá.

Svět byl, je a bude hrou. Felix to věděl celý svůj život. Jako šachy, jenže mnohem složitější, spleťtější, zapeklitější. Více hráčů, více pravidel a více soupeřů lepších, než byl on sám. Věděl, že prohrává. Na této šachovnici zbyl sám; všechny ostatní figurky jeho barvy pohltil čas a on stál jako kůl v plotě, bez spojenců a pomoci, obklopen nepřáteli.

Zaklonil hlavu a pozoroval zaprášené police knih. Byly jich tu stovky, tisíce, a on hledal jednu jedinou. Knihy – to poslední, co mu zbylo. Věděl, že ta, po níž pátrá, je někde mezi nimi, ale nepamatoval si, kde přesně. Hledal tlustý svazek v kožených deskách, s věkem zažloutlým papírem a ohmatanými, pokroucenými listy. Na hřbetě knihy nebyl žádný nápis a nějaký nebožák ji před několika stovkami let sepsal a ilustroval celou ručně. Kdyby se ji teď Felix pokusil prodat jako starožitnost, určitě by za ni získal nemalou sumu – přesto by však tratil, protože skutečná hodnota onoho svazku byla nesmírná.

Pro jiné to byl spis plný klikyháků a podivných obrázků, pro Felixe kniha splněných přání.

Pohled mu na ni padl a okamžitě ji poznal. S úsměvem přitáhl žebřík a vyšplhal na něj, aby ji za zviření gigantického oblaku prachu vyndal z police. Rozkašlal se až poté, co stál na pevné zemi. Proklínaje tíše svou alergii, poodstoupil několik kroků a posadil se na černobílou kachlovou podlahu. Zhluboka se nadechl – což vyústilo v další záchvat dusivého kašle – a knihu opatrně otevřel.

Prstem do ještě neporušeného prachu na zemi nakreslil kruh a do něho pak několik značek. Ukazuje si na stránce slovo za slovem, pečlivě recitoval zaříkadlo.

Skončil a chvilku se nic nedělo. „Že bych to přečetl špatně?“ zabručel tíše a očima znovu vzhledal první řádek.

Najednou mu kdosi poklepal na rameno. Felix sebou trhl a obrací se, vyhrkl: „Co to sak-“ poslední slovo se mu zadrhlo v hrdle; ztěžka polkl, načež ze sebe váhavě vypravil: „N-Neměl ses objevit uvnitř kruhu?“

Vysoký muž v černém, který stál před ním, se usmál. „Měl,“ přisvědčil, a Felixovi přejel po zádech mráz. Příjemné vzezření a jemný hlas rozhodně neodpovídaly tomu, co čekal. „Ale ty sis nedal pozor a kruh není dokončený,“ ukázal muž na obrazec – přesněji na sotva milimetrový prachový předěl přes čáru opisující kruh. „Takže,“ posadil se muž vedle Felixe a chladnou ruku mu položil na rameno, „proč ses rozhodl vyvolat démona?“

Chvilku bylo ticho. Felix mlčel a prohlížel si to, co právě vyvolal. „Vypadáte normálně takhle?“ zajímal se.

Démon pokrčil rameny. „Jdeme s dobou. Ale já se tě na něco taky ptal. Proč jsi mě vyvolal? Pochybují, žeš měl pocit, že by mi prospělo trochu víc pohybu.“

„Chci, abys pro mě něco udělal,“ Felix řekl pevně a podíval se démonovi přímo do očí. „A cokoliv za to budeš chtít, dostaneš. Můj život, mou duši, cokoliv.“

„A co mám udělat?“ usmál se démon a jeho oči slabě žlutě zazářily v přitmí knihovny.

„Splníš mi můj sen,“ odpověděl Felix.

Ráno se probрал ve své posteli a chvíli uvažoval, jestli se mu celý včerejší večer jen nezdál. Vyhrnul si rukáv pyžama a oddechl si; na předloktí mu bíle svítila spálenina po démonově spáru. Nic se mu nezdálo. Uzavřel dohodu. Výměnou za vlastní život si splní, o čem vždy snil. Nezáleželo na tom, že poté, co mu démon dá, co slíbil, Felix zemře. Pak už totiž nezáleželo vůbec, ale vůbec na ničem. Svět byl hrou, Felix prohrával a tak se rozhodl, že bude trochu fixlovat. Trochu víc než doposud.

Usmíval se, když kráčel do koupelny, aby vykonal ranní hygienu. Při pohledu do zrcadla na okamžik strnul, ale pak se uvolnil. Jistě, mohl čekat, že mu bude démon stát po boku a dohlížet na zdárný průběh všeho.

„Jak to funguje?“ zeptal se.

„Co?“ démon nevinně naklonil hlavu ke straně.

„Že jsi vidět jenom v odrazu.“

„Pokud tě to otravuje, můžu se schovat za tebe,“ neodpověděl na otázku démon. „Jinak s tím ale nemůžu nic dělat.“

„To je fuk, spíš si zkus dát pozor, aby si toho nevšimli ostatní.“ Felix se natáhl pro zubní kartáček.

„V noci jsem se koukal na tvoje osobní údaje,“ řekl démon. „Ty jsi fakt ještě na střední?“

„Záleží na tom?“ podíval se na něj Felix a zvedl obočí.

„Ani ne.“

Felix něco zahuhlal v odpověď; měl plná ústa zubní pasty.

Nesnídal; jen se převlékl a se školní taškou v ruce opustil dům. Tvářil se, že nevidí, jak ho soused odnaproti pozoruje za záclonou. Na rohu ulice se rozhlédl a vydal se opačným směrem, než chodil obvykle. Za levým ramenem neustále cítil přítomnost toho, co vyvolal a co tam vlastně nebylo.

„Hodláš mi říct, k čemu mě potřebuješ?“ ozval se démon po chvíli chůze. Felix se rozhlédl po ulici. Nebyla zrovna prázdná. „Nikdo než já tě neslyší, co?“ sykl tiše. Démon přisvědčil a Felix vytáhl z kapsy telefon. Jakmile si jej přiložil k uchu, začal vysvětlovat: „Zkrátka a dobře, potřebuji se někam dostat přes... hodně stráží. Když říkám strážce, představ si horské gorily, jen hloupější.“ Znovu začal kráčet a mluvil dál: „Až tam budeme, něco si vyřídím a pak si se mnou dělej, co uznáš za vhodné.“

„Hm, osobní pomsta?“ řekl démon bez zájmu. „To už tady bylo, a kolikrát.“

„Ne,“ potřásl Felix hlavou a strčil mobil do tašky. Cokoliv dalšího chtěl démon vědět, Felix ignoroval a pekelník z něj už nic nevypáčil.

„Tamhle,“ zastavil se nakonec středoškolák u popelnic a kývl hlavou směrem k velké bráně pozemku obehnaného betonovou zdí. Hodil tašku k odpadkům na zemi a vykročil, že přejde ulici.

„Počkej,“ zadržel ho démon. „Nemůžeš tam přece jen tak nakráčet předními dveřmi, ne?“

„Slíbil jsi, že mi propůjčíš svou sílu,“ podíval se Felix směrem, kde ho tušil.

„To jo,“ ozvalo se z druhé strany a démon se zmotnil, „jenže pokud si tě všimnou, může ti tvůj cíl pláchnout. Co je vůbec zač?“

„Můžeš mě zneviditelnit?“ Felix se obrátil k němu a tvářil se, že otázku neslyšel.

„Můžu, ale kde je v tom ta zábava?“ démon se vesele ušklíbl. „Pojď, podíváme se po lepším místě,“ dodal a vyrazil na protější chodník, pryč od těžké brány. Felix zaťal zuby a po pár okamžicích váhání jej následoval. „Mimoto,“ prohodil démon přes rameno, „jsem si skoro jist, že kamery by tě stejně zachytily, i když nezřetelně.“

„Jak to?“

„U mě to funguje podobně,“ pokrčil démon rameny. „Neptej se proč. Nedokázal bych ti odpovědět. To samé u zrcadel; prostě a jednoduše to nechápu.“

„Aha.“ Felix se zastavil. „Co tady?“ řekl. Ulice byla prázdná a široko daleko nikdo nebyl. „Pojď ještě kousek dál,“ zavrtěl hlavou démon. „Aby nás kamery určitě nezabraly.“ Popošel ještě pár kroků a pak krátce kývl na Felixe. „Tady.“

Felix přišel blíž a démon k němu napřáhl paži, aby sevřel jeho zjizvené předloktí. „Připraven?“ usmál se. Středoškolák mlčky přikývl. Démon se rozmazal a zmizel. Felix jej ucítil, jak se usídlil vzadu v jeho hlavě; nepohodlně se ošil. Cítil se strašně, ale s tím počítal už v okamžiku, kdy se jeho prsty sevřely kolem kožené vazby knihy.

Nepřipadalo mu, že by se cokoli změnilo, ale když zkusmo zaťal prsty do betonové zdi před sebou, s překvapením zjistil, že jí projely jako máslem. Vyšplhat nahoru se najednou ukázalo jako hračka.

Měkce dopadl na druhé straně a rozběhl se směrem k budově, která byla vprostřed obrovského pozemku. Než strážce zjistily, co se děje, byl už za nimi. Rychlost, kterou mu propůjčil démon, mu umožnila dostat se přes trávník v jediném mžiku oka. Jen taktak stačil zastavit. Pohledem přeměřil svou brzdou dráhu, kterou vyryl v záhonku macešek, a pak se obrátil, aby vyběhl na schody. Slyšel démona ve své hlavě, jak se tiše pochechtává, ale ignoroval ho. Proběhl několika dveřmi, proklíčkoval chodbou mezi několika zmatenými lidmi a nakonec se zastavil před jakýmsi pokojem. Dýchal přerývaně, ačkoliv fyzicky nebyl nijak unaven. Se srdcem až v krku pomalu a váhavě stiskl kliku.

Dveře se otevřely a Felix vstoupil. Místnost, z většiny bílá, s velkým oknem, byla téměř prázdná. Na posteli pod přikrývkou kdosi ležel a tvrdě spal. „Jdeš ho zabít?“ zajímal se démon.

Felix zavrtěl hlavou a přistoupil blíž. „V žádném případě,“ odpověděl šeptem. „Jdu ho zachránit.“

„Cože?“ Znělo to, jako by démon nevěřil svým uším.

„Umírá,“ vysvětlil tiše Felix. „Má rakovinu. A pokud nebude žít on, nechci žít ani já. Uzdrav ho, démone, můj život dávám výměnou za ten jeho.“

„Cože?“ řekl démon znovu.

„Tomu ty nerozumíš, co?“ ušklíbl se Felix a přistoupil blíž, aby jemně přejel špičkami prstů po bledé tváři nemocného chlapce. „Je o rok mladší než já, z bohaté rodiny, ale zachránit ho nedokázali. Doktoři dělali, co mohli, a všechno marně. A já, já jsem asi blázen, že chci, aby žil místo mě. Jenže on má před sebou celý krásný život – tedy, bude mít, pokud učiníš, oč tě žádám – a já nemám nic a nikoho. Já nikomu chybět nebudu. Dej se do díla, démone.“

„Ježíši,“ zaúpěl démon a zhmotnil se, načež se sklonil nad spícím. „A já čekal, co se bude dít, a ty jsi prostě zamilovaný.“ Zatímco nad nemocným rychle gestikuloval, tiše si stěžoval: „Vy lidi jste ale špinavá cháska. Kdo se ve vás má sakra vyznat. Víš, úplně mě přešla chuť na tvou duši. Naposled jsem kvůli podobně přeslazené dušičce trpěl týden v zubařském křesle.“ Otrásl se. „Nikdy víc.“

„Nezájem,“ odsekl Felix. „Prostě mu pomoz.“

„Jo, jo, hlavně se nezblázni, dělám na tom,“ zamračil se démon a přiblížil dlaň k nemocnému, jako by něco uchopil. Když začal ruku zvedat, zformovala se v ní koule černé hmoty.

„Co to je?“ vydechl Felix tiše.

„Co bys řekl? Rakovina.“ Démon se zaškaredil. „Radši sežeru tohle než tebe,“ dodal a zmizel v oblaku kouře.

Felix si ulehčeně oddechl a otevřel okno. Když se obrátil k nemocnému a viděl, že se mu vrací barva do tváří, usmál se, jako by mu spadl ze srdce balvan zvící fotbalového stadionu. Se slzami v očích se sesul na kolena vedle postele a ztěžka lapal po dechu, jak všechno, co ho drželo pohromadě, povolilo. „Budeš v pořádku,“ stiskl jemně bezvládnou ruku, která visela přes okraj lůžka.

Pomalu a namáhavě vstal a odpotácel se do chodby. Byl čas se vytrazit.

Marika Kovárová

Z prací našich výtvarníků

